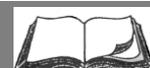

innovative approaches to their cataloging and presentation in the digital space. This article is devoted to the study of the incunabula collection of cataloging process in MARC21 format and ensuring effective access to this valuable collection. **The purpose** of the work is to analyze the specifics of creating bibliographic data for incunabula, to highlight the role of metadata in improving the quality and accessibility of electronic resources, and to demonstrate the mechanisms for integrating the digital collection into the library's overall electronic infrastructure. Special attention is paid to the application of international standards, which allows not only to unify descriptions but also to facilitate the integration of national heritage into world catalogs. **The scientific novelty** of the research lies in the development and approbation of a methodology for detailed cataloging of incunabula, taking into account their unique physical and historical characteristics, which provides a complete semantic description. Optimal approaches to using MARC21 fields for displaying specific attributes of old printed books, such as provenances, binding features, and marginalia, have been identified. **The practical value** of the work lies in creating a basis for forming a full-fledged problem-oriented database of incunabula, which will significantly simplify the search, identification, and use of these rare editions. The proposed solutions contribute to expanding access to the collection for both domestic and foreign researchers, ensuring the preservation and popularization of Ukraine's cultural heritage in today's conditions.

Keywords: incunabula; metadata; bibliographic data; MARC21; catalog; digital collection; electronic infrastructure; electronic resource

Надійшла до редакції 4.07.2025

КОНФЕРЕНЦІЇ. ВИСТАВКИ

УДК 026:61]ННМБУ(477)(06)"387"

Олена Кірішева,

головна бібліотекарка відділу науково-методичної роботи

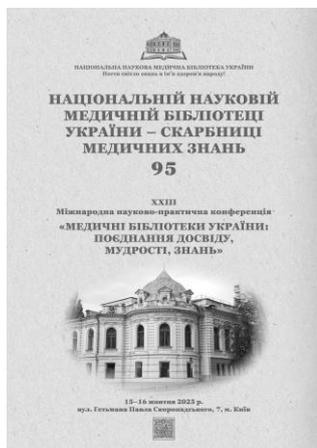
Національної наукової медичної бібліотеки України

kirishevaolena@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4932-3604>

Національний науковий медичний бібліотеці України — 95! **Бібліотеки — це найкраще свідчення того, що ми ще віримо в майбутнє.**

У межах заходів із відзначення 95-річного ювілею Національної наукової медичної бібліотеки (ННМБУ) 15—16 жовтня 2025 р. у змішаному форматі відбулася **XXIII Міжнародна науково-практична конференція "Медичні бібліотеки України: поєднання досвіду, мудрості, знань"**. Науковий форум об'єднав майже сотню учасників: фахівців медичних бібліотек, представників провідних бібліотек інших систем і відомств, закладів охорони здоров'я, освітніх організацій, а також закордонних партнерів із Польщі.

Відкрила конференцію заступниця генерального директора ННМБУ із загальних питань **Тетяна Мусієнко**. Вона привітала учасників цьогорічного форуму та нагадала історію становлення й розвитку установи, ознайомила з основними напрямками її діяльності та новими науковими проєктами.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся **Сергій Убогов** — начальник Управління медичних кадрів, освіти і науки Міністерства охорони здоров'я України, доктор фармацевтичних наук, професор.

Особливою подією став виступ почесного гостя пана **Павла Овада** — консула Республіки Польща в Києві. Від імені консульства він привітав колектив ННМБУ, зазначивши: "Сьогоднішній ювілей це не лише здобуток, а насамперед свідчення важливості вашого осередку в сучасній Україні. Ваша діяльність є прикладом того, як книга і знання об'єднують людей, надихають на нові звершення та допомагають відкривати нові горизонти". Пан консул наголосив на важливості розвитку міжнародних відносин між нашими країнами.

У конференції взяв участь один з ініціаторів проєкту створення на базі ННМБУ Польської

медичної бібліотеки імені професора Збігнева Релігі **Кишиштоф Круліковські**. Він наголосив, що проект є символом взаємопідтримки, європейської солідарності та культурного діалогу між двома народами.

Серед почесних гостей був і вірний читач бібліотеки від 1975 р., доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, завідувач кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця **Михайло Матяш**. Під час виступу він виконав почесну місію — передав вітання й нагороду від ВО "Країна" та ГО "Асоціація з медичної і психологічної реабілітації" колективу бібліотеки, вручивши його очільниці, заслуженому працівнику культури України **Тетяні Остапенко** медаль "За зцілення людських душ".

Щиро привітали колектив бібліотеки з нагоди ювілею постійний учасник наукових заходів у ННМБУ, професор Української військово-медичної академії, президент Українського медичного клубу, заслужений працівник охорони здоров'я України **Іван Сорока**; президентка ВГО "Українська бібліотечна асоціація", заступниця генерального директора Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, кандидатка наук із соціальних комунікацій **Оксана Бруй**; член Президії Української бібліотечної асоціації, доктор наук із соціальних комунікацій, кандидат історичних наук, генеральний директор Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого **Олег Сербін**; генеральна директорка Одеської національної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України **Ірина Бірюкова**; ректор Харківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України **Валерій М'ясоєдов**; співзасновниця благодійного фонду "Бібліотечна країна", психологиня, фасилітаторка **Тамара Сухенко**; лікар-оториноларинголог, хірург, професор **Федір Тишко**; доцентка Української військово-медичної академії, кандидатка історичних наук **Ірина Пасько**; старша дослідниця, представниця компанії Clarivate

Analytics, кандидатка біологічних наук **Ірина Тихонкова**; кризова психологиня, кандидатка психологічних наук, старша наукова співробітниця лабораторії методології і теорії психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України **Світлана Лукомська**, а також колеги з мережі медичних бібліотек України: директорка Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету **Ірина Киричок** і виконувачка обов'язків директора Рівненської обласної наукової медичної бібліотеки **Людмила Васюха**.

У центрі уваги учасників конференції — теми, які сьогодні хвилюють українське суспільство: війна та ментальне здоров'я людей, роль бібліотек у процесі психологічної підтримки та відновлення, співпраця й партнерство, видавничі проекти, краєзнавчі дослідження, підготовка та видання бібліографічних покажчиків, цифрова трансформація та її роль в інформаційній діяльності бібліотек, професійні компетенції працівників медичних бібліотек, кібербезпека у цифровому середовищі тощо.

Учасники дводенного форуму обговорювали, як медичні бібліотеки стають центрами не лише професійної інформації, а й духовної стійкості, культурного розвитку, соціальної підтримки; ділилися найкращими практиками роботи під час війни, історіями адаптації до викликів часу та шляхами подальшої інтеграції українських медичних бібліотек у світовий інформаційний простір.

У межах форуму відбувся круглий стіл "**Світло їхніх сердець живе у кожному врятованому житті**", присвячений вшануванню пам'яті медичних працівників, які ціною власного життя рятували військових. Про участь ННМБУ у створенні "Книги пам'яті загиблих медиків" у рамках меморіального проекту "Посвіт пам'яті" розповіла старша наукова співробітниця бібліотеки **Галина Смирнова**. Проект започатковано з метою збереження історичної пам'яті ГІ "Орден Святого Пантелеймона" у співпраці з Міністерством охорони здоров'я України та ГО "Українська ліга розвитку паліативної та hospісної допомоги".

Участь у засіданні круглого столу взяла українська поетеса, письменниця, журналістка, редакторка, членкиня Національної спілки письменників України **Юлія Березко-Камінська**. Вона читала власні поезії та розповідала про нові книги, зокрема "Україна: пекельний 22-й", у якій зібрано враження свідків подій перших місяців широкомасштабного вторгнення РФ на нашу землю.

Власні вірші на тему війни прочитала й модераторка круглого столу, завідувачка відділу обслуговування ННМБУ **Наталія Крилатова-Шеховець**.

Насамкінець відбулось жваве обговорення й підбиття підсумків, за результатами яких було укладено й ухвалено резолюцію. Усі зареєстровані учасники отримали сертифікати й відзначили високий рівень підготовки та проведення форуму.

Конференція стала платформою для розвитку нових ідей і спільних ініціатив та довела, що медичні бібліотеки України — це не лише

центри знань, а й осередки людяності, співчуття та мудрості, які допомагають суспільству зберегти духовне здоров'я в найважчі часи. Мабуть, найвлучніше про силу духу сказала неперевершена майстриня поетичного слова Ліна Костенко: *"У часи випробувань саме культура і знання тримають народ на висоті духу"*.

Надійшла до редакції 13.11.2025

ЗА РУБЕЖЕМ

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.12\(353\).43-49](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.12(353).43-49)
УДК 025.5:004.774.6](73)(045)

Людмила Філіпова,
докторка педагогічних наук,
професорка кафедри цифрових комунікацій
та інформаційних технологій ХДАК
flyak@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-0273-7922>

Використання цифрових платформ для інформаційно-бібліотечного сервісу (із досвіду бібліотек США)

У статті проаналізовано сучасний стан розвитку цифрових платформ, які використовують для інформаційного сервісу в бібліотеках США різних типів. Увагу зосереджено на проблемі цифрової трансформації в бібліотечній сфері, особливостях розвитку технологічної інфраструктури та перебігу процесів цифровізації в американських бібліотеках станом на 2023—2025 рр. Схарактеризовано типи бібліотечних цифрових платформ, відповідність їх змістового й технологічного аспектів умовам цифровізації різних типів бібліотек. Розглянуто особливості діяльності компанії індустрії бібліотечних технологій, що вдосконалюють й адаптують інформаційні продукти (комп'ютерні програми, системи, бази даних) до професійних потреб бібліотек. Підсумовано, що перехід до цифроцентричної моделі є вагомим умовою конкурентоспроможності бібліотек у суспільстві, оскільки вона дає змогу забезпечити ефективно архівування та збереження історичних документів, рідкісних рукописів й інших цінних матеріалів, підтримувати довговічність цих ресурсів і спростити їх пошук для майбутніх поколінь.

Ключові слова: цифрові платформи бібліотек; інформаційно-бібліотечний сервіс; *Library and Information Science (LIS)*; бібліотечно-технологічна продукція

Постановка проблеми. Цифрова трансформація стала визначальним чинником сучасного бібліотечного ландшафту, змінюючи способи доступу, зберігання та поширення інформації. У цифрову добу діяльність бібліотечних установ зазнає суттєвих змін і насамперед спрямована на всеосяжне та оперативне забезпечення запитів сучасних користувачів, пошук нових моделей обслуговування й роботи, щоб залишатися актуальними в суспільстві, яке дедалі більше зорієнтовано на використання інформаційно-комунікаційних технологій майже в усіх сферах життя. З огляду на ці тенденції, сучасні фахівці активно працюють над створенням і розвитком бібліотечних цифрових платформ, що сприяють підвищенню ефективності інформаційно-бібліотечного сервісу

В американській бібліотечній спільноті, де вже багато десятиліть бібліотеки, зокрема універ-

ситетські й публічні, працюють як "електронні" чи "віртуальні" структури, використовують різні типи цифрових платформ для підтримання якості інформаційно-бібліотечних послуг й удосконалення напрямів роботи.

Вважаємо дослідження окресленої проблеми актуальним у контексті опрацювання та впровадження прогресивного досвіду американських бібліотек в українську практику.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема розвитку цифрових бібліотек розглянуто в публікаціях закордонних і вітчизняних науковців. Зокрема, у статтях американських дослідників і фахівців, як-от Md. Ashikuzzaman, Dr. Dipti N. Soni, M. Breeding, P. Wouters, Chowdhury та ін., висвітлено особливості сучасного розвитку віртуальних бібліотек і цифрових платформ бібліотек.

Dr. Dipti N. Soni науково обґрунтовує проблеми адаптації бібліотек під час цифрової транс-